

<https://youtu.be/QPOmaCCEODU?si=pikxDXZQmmG2Xfx>

7:48

[63]Притча про сіяча (Мт 13:1-9)

(Пов'язані уривки: [Мк 18](#) [Лк 40](#))

A(13:1-3) 13:3 Він довго говорив до них притчами (13:3) (παραβολαῖς λέγων)

B1(13:4) На дорозі (ἔπεσεν)

B2(13:5-6) На кам'янистому ґрунті (ἔπεσεν)

B3 (13:7) Серед терня (ἔπεσεν)

B4 (13:8) На добрий ґрунт (ἔπεσεν)

A' (13:9) 13:9 Хто має вуха, нехай слухає. (13:9) (ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω)

A: Почути сказане Господом. B: Місце, куди впало посіяне насіння.

Структура включає чотири метафори про сіяча. Чотири метафори розташовані так, що останні стають поступово кращими. Остання метафора (на родючий ґрунт) є бажаним випадком.

A(13:1-3) 13:1 Того ж дня Ісус вийшов із дому, та й сів біля моря.2 І безліч народу зібралась до Нього, так що Він увійшов був до човна та й сів, а ввесь натовп стояв понад берегом.3 І багато навчав Він їх притчами, кажучи (παραβολαῖς λέγων): **Ось вийшов сіяч, щоб посіяти.**

Ісус сів біля Галілейського моря, щоб навчати народ у типовій для рабинів манері (пор. 5:1-2). У відповідь на великий натовп, що зібрався, щоб слухати Його, Ісус сів у човен, де більше людей могли Його чути. Він почав звертатися до цих натовпів, більшість з яких відкинули Його (пор. 11:16-24).

Ісус іноді використовував притчі, щоб проілюструвати Своє вчення (наприклад, 7:24-27; 9:15-17; 11:16-19; 12:43-45). Зростаючий опір змусив Його використовувати їх частіше. Тепер Він почав використовувати притчі, щоб відкрити нову істину про Царство.

Притча – παραβολή (параболай): порівняння, образ, притча, прислів'я. Походження слова: [від G3846 (παραβάλλω - перетнути)] 1. подібність («притча») 2. (символічне) вигадане оповідання (про повсякденне життя, що містить мораль), афоризм або приказка. Грецьке слово parabole є іменником, а parabollo — дієсловом, що означає «кидати поруч». Іменник означає «розміщення однієї речі поруч з іншою, як кораблі в битві» У переносному значенні вона означає «порівняння, зіставлення однієї речі з іншою, подібність, схожість».

Септуагінта перекладає гебрейське слово masal як parabole в 28 з 33 випадків його вживання в Старому Завіті. Слово masal відноситься до прислів'їв, афоризмів, порівнянь, алегорій, байок, загадок, глузувань та історій, що втілюють якусь істину. Таким чином, воно має широкий спектр значень. У Новому Завіті слово parabole також має широкий спектр значень, хоча по суті притча передбачає порівняння. Більшість притч є розширеними порівняннями або метафорами.

Хоча притчі можуть містити різноманітні мовні обороти (див. решту розділу 13), часто вони є просто історіями, які намагаються навчити істині (невідомій слухачам) за допомогою порівняння з чимось таким, з чим слухачі добре обізнані. Загалом, притчі зазвичай висловлюють одну ідею¹, хоча в одній притчі може бути багато частин і персональних якостей, а підпорядковані ідеї можуть розширювати головну ідею. Краса використання притчі як засобу навчання полягає в тому, що вона занурює слухача в історію, спонукає до оцінки і вимагає відповіді.

«Ця притча знаменує новий початок. Працювати на Божій виноградній ниві (Ізраїль, Ісаїя 5:1-7) – це одне; а йти і сіяти Слово на полі, яким є світ, – інше (пор. Матвія 10:5).

V1(13:4) 4 І як сіяв він зерна, упали (ἔπεσεν) одні край дороги, і пташки налетіли, та їх повидзьобували.

У притчі основна увага приділяється ґрунту, а не сіянню. Деяку насіння впало біля дороги, оскільки ґрунт не був придатним для сіяння – він просто не прийняв насіння. Так серця деяких людей повністю закриті до насіння. Зерно навіть не почало закріплюватися і рости – воно відразу було потоптане або спалене на сонці.

Зауважимо, що тут Господь не ідентифікує насіння як Слово; Він цього навіть не робить далі, коли пояснює притчу. Ми знаємо про це Мк.4:14, але про це не йдеться в цьому тексті, що робить питання «що таке насіння» певною загадкою, що притаманна притчі, як жанру. Про особливості такого сприйняття ми поговоримо пізніше, коли йтиметься про тлумачення цієї притчі Господом.

V2(13:5-6) 5 Другі ж упали (ἔπεσεν) на ґрунт кам'янистий, де не мали багато землі, і негайно посходили, бо земля неглибока була;6 а як сонце зійшло, то зів'яли, і коріння не мавши, посохли.

Це насіння прийнялося, але коли воно намагалося піти на глибину і зачепитися за ґрунт, то коріння навіть не могло з'явитися, тому що ґрунт був дуже кам'янистим. Каміння з полів збирали і складали у купи і таким чином «вдобрjali» землю. На відміну від першого, цей ґрунт більш сприятливий, але містить перешкоди для вкорінення у вірі. Знову ж таки Господь не говорить про віру, але вона мається на увазі. Слухачі мають самі здогадатися про що йдеться.

V3 (13:7) 7 А інші попадали (ἔπεσεν) в терен, і вигнався терен, і їх поглишив.

Тоді як в попередній ситуації насіння стикнулося з чимось чужорідним в самому ґрунті, тут його заглушило терня, яке виросло поруч. Символізм терня є дуже визначним в Писанні – від початку рослини, які дають добрі плоди, символізують праведників, а терня – нечестивих. Те ж саме можна сказати про думки і діла – все це множить довкола насіння, яке вже вкорінилося і почало рости. Але невикорінене будяччя теж росло і заглушило насіння. Мабуть тому, що його було чимало.

¹ Сучасне тлумачення притчі все більше визнає цей висновок літературної форми цієї конкретної притчі, на противагу догматичному твердженню попередніх дослідників Нового Заповіту, які слідували Адольфу Юліхеру, що притча має лише одну думку, а все інше є лише оповідним тлом, яке не можна «алегоризувати», щоб визначити значення кожної деталі. У цьому контексті спосіб побудови оповіді вимагає, щоб деталі були помічені, і інтерпретація цих деталей окремо не є довільною «алегоризацією», а відповідальним визнанням способу, у який Ісус побудував цю історію.

В4 (13:8) 8 Інші ж упали (ἔπεσεν) на добрую землю і зродили: одне в сто раз, друге в шістдесят, а те втридцятеро.

Зерно, яке взяло з землі усе, що йому належить, виросло на землі, яка була зрошена і очищена від каміння і тернів. Врожай залежить від багатьох умов. Хоча плід різниться, але головне, що він є. Той самий сіяч і насіння дали різний урожай, залежно від ґрунту: один не дав урожаю, інший дав невеликий урожай, а інший дав великий урожай. Навіть стократний урожай не був чимось дивним, за сприятливих умов.

А' (13:9) 9 Хто має вуха, щоб слухати, нехай слухає!

Переклад «слухай краще!» більш ефективно передає силу імперативу третьої особи, ніж традиційний переклад «нехай слухає», який для сучасного читача звучить скоріше як дозвіл, а не як наказ. Це було загальноновживаним виразом Ісуса, що означало «слухай і слухай уважно» (див. Мт 11:15; 13:43; Мк 4:9, 23; Лк 8:8; 14:35).

Останні слова Ісуса означають, що притча потребує ретельного розгляду та тлумачення (вірш 9). Ісус пояснив вона своїм учням пізніше, у віршах 18-23.